

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/053-69/2012.

Nyilvános változat

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa az Oppenheim Ügyvédi Iroda és a GÁL Ügyvédi Iroda által képviselt **COPÉ Vagyonhasználó és Szolgáltató Zrt.** (Pécs) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a GÁL Ügyvédi Iroda által képviselt **INTEGRÁL-M Kereskedelmi Kft.** (Zalaegerszeg) és **MÁBA-INVEST Ingatlanhasználó és Szolgáltató Kft.** (Márcali) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa engedélyezi, hogy a COPÉ Vagyonhasználó és Szolgáltató Zrt. közvetlen egyedüli irányítást szerezzen az INTEGRÁL-M Kereskedelmi Kft. és a MÁBA-INVEST Ingatlanhasználó és Szolgáltató Kft. felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, az ügyfelek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A COPÉ Vagyonhasználó és Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: COPÉ Zrt.) 2012. június 19-én Üzletrész Adásvételi Szerződést kötött az ugyanazon magánszemélyek 50-50 százalékos tulajdonában álló INTEGRÁL-M Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: Integrál Kft.) és MÁBA-INVEST Ingatlanhasználó és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: MÁBA Kft.) üzletrészei 100-100 százalékának megvásárlására.
- 2) A COPÉ Zrt. az 1) pont szerinti üzletrész-vásárlásokhoz, a 2012. július 18-án benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivaltól kérte azoknak – mint vállalkozások összefonódásának – az engedélyezését.
- 3) A COPÉ Zrt. a vizsgáló által a Tptv. 68. § (4) bekezdése alapján elrendelt hiánypótlást 2012. szeptember 5-én teljesítette, így az ügyintézési határidő kezdőnapja – figyelemmel a Tptv. 63. §-ának (3) bekezdésére – 2012. szeptember 6.

- 4) Az eljáró versenytanács 2012. szeptember 28-i keltezésű, Vj-053-004/2012. számú végzésével a Tpvt. 63. § (4) bekezdése alapján a Tpvt. 63. §-a (3) bekezdése b) pontjának alkalmazásáról döntött.
- 5) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint – nem bejelentés-köteles. Az összefonódás engedélyezésére Magyarországon kívül más európai ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

Az összefonódás résztvevői

A Pekó-csoport

- 6) A COPÉ Zrt. a Pekó László által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Pekó-csoport) tagja. Az eljáró versenytanács a Pekó-csoport tagjaként kezelte az ARANYHÍD-COOP Kereskedelmi Zrt-t és az ARANYHATOS Üzletviteli és Tanácsadó Kft-t is, melyek Pekó-csoportba kerülését a Versenytanács a Vj-059-014/2012. számú, 2012. november 30-án kelt határozatával engedélyezte.
- 7) A Pekó-csoport meghatározó (nettó árbevételének több, mint 97 százalékát biztosító) tevékenysége a napi fogyasztási cikkek (élelmiszerek, élvezeti cikkek, háztartási vegyi áruk, kozmetikai cikkek, egyéb napi közszükségleti cikkek) nagy- és kiskereskedelme.
- 8) A Pekó-csoport napi fogyasztási cikk nagykereskedelmi tevékenységét Magyarország egész területére kiterjedően folytatja. Nagykereskedelmi raktárai és hűtőházai megtalálhatók Dél-, Nyugat- és Közép-Dunántúlon, az Alföldön, továbbá Budapesten is. Részesedése a napi fogyasztási cikkek magyarországi nagykereskedelmi forgalmából minimális.
- 9) A Pekó-csoport kiskereskedelmi egységei (boltjai) Magyarország két egymástól távol eső területén
 - a) Észak-Kelet Magyarországon (Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben); illetve
 - b) Dél- és Nyugat Dunántúlon (ezen belül Somogy és Zala megyében is) találhatóak.
- 10) A Pekó-csoport tagjainak együttes nettó árbevétele – a csoporton belüli forgalom nélkül – a 2011. évben meghaladta a 15 milliárd forintot.

Az Integrál Kft. és a MÁBA Kft.

- 11) Az Integrál Kft. meghatározó (nettó árbevételének közel 95 százalékát biztosító) tevékenysége a napi fogyasztási cikk nagy- és kiskereskedelem. Nagykereskedelmi tevékenységet a Dél- és Nyugat Dunántúli régióban folytat. Kiskereskedelmi egységei (boltjai) többségükben Zala és Vas megyében találhatóak, de vannak üzletei Somogy megyében is.

- 12) A MÁBA Kft. főtevékenysége üzletek bérbeadása. Jelenleg négy üzlettel rendelkezik, melyek mindegyikét az Integrál Kft-nek adja bérbe.
- 13) Az Integrál Kft. a 2011. évben 500 millió forintot meghaladó nettó árbevételt ért el. A MÁBA Kft. 2011. évi nettó árbevétele – az Integrál Kft. részére történt értékesítés nélkül – nem érte el az 500 millió forintot.

III.

Az érintett vállalkozás-csoportok napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi tevékenysége

A tevékenység általános jellemzői

- 14) A kiskereskedelmi területen tulajdonosi-üzemeltetési szempontból jellemzően három típusú vállalkozási modell különböztethető meg:
- tulajdonosi láncok, ahol egy vállalkozás-csoport üzemeltet egy bolthálózatot, és az egyes boltok nem rendelkeznek semmilyen függetlenséggel (pl. Tesco, Spar, Lidl);
 - franchise láncok, ahol tulajdonosi értelemben független, de a fogyasztók felé való megjelenésben és termékválasztékban nagyrészt egységesen fellépő boltok képeznek egy hálózatot, amelyek azonban működésük egyéb lényeges feltételeiről szabadon dönthetnek, így mindenekelőtt a nem akciós árakról és a nyitva tartásról (Coop, CBA, Reál);
 - a független (kis)boltok, amelyek teljes mértékben maguk alakítják üzletpolitikájukat (megjelenés, árazás, választék, nyitva tartás).
- 15) Az egyes üzletek főbb értékesítési jellemzőik (alapterület, választék, árazás, marketing) alapján eltérő jellegű csoportokat alkotnak, melyeket az 1. táblázat mutat be.

1. táblázat

Az egyes üzlet-csoportok főbb jellemzői

Üzletcsoport	A csoportba tartozó hálózat	Jellemző alapterület (m ²)	Fő versenyelőny
áruház (ABC)	CBA, Coop, Reál	70-400	kiszolgálás, lakóhely közelség
szupermarket	Match, Spar (CBA, Coop)	700-1000	választék, minőség
diszkont	Lidl, Aldi, Penny Market	900-1300	ár, marketing
hipermarket	Tesco, Interspar	3000-8000	ár, marketing, választék (non-food)
független kisbolt	független kisboltok	40-80	lakóhely közelség

- 16) A Pekó-csoport és az Integrál Kft. üzletei is nagyobb részben az ABC, kisebb részben pedig a szupermarket üzletcsoportba tartoznak, a többi csoportba tartozó üzletet egyikük sem üzemeltet.

- 17) Az ügyfelek által üzemeltetett üzletek (különösen az ABC-k) választék, árazás, nyitvatartás tekintetében korlátozottan tudják helyettesíteni a hipermarketeket, másik irányú helyettesítés azonban – miután a hipermarketek mindhárom említett jellemző tekintetében kedvezőbbek – kétségkívül fennáll. A hipermarketek helyettesítő képességét korlátozhatja ugyanakkor, hogy csak nagyobb településeken találhatóak, és gyakran nem a települések központjában helyezkednek el, hanem a szélén, így a lakóhely közeli, kis összegű, napi bevásárlások esetén nem mindig nyújtanak reális alternatívát. Ezért a hipermarketek elsősorban a heti/havi nagybevásárlásokkal is beszerezhető áruk körében tudják kiváltani a többi üzlettípust. Ez is jelentős versenynyomást jelenthet azonban, mivel ennek következtében a lakóhely közeli napi vásárlások összege számottevően csökkenhet, illetve gyakoriságuk is ritkulhat.
- 18) A vizsgáló az eljárás során kilenc piaci szereplőt (Coop, CBA, Reál, Match, Spar, Lidl, Aldi, Penny Market, Tesco) keresett meg, melyek véleményét a fenti üzletcsoportok közötti verseny erősségéről is kérték. A megkérdezettek egyöntetűen amellet foglaltak állást, hogy a verseny az üzlet-csoportok között is erős. Ettől részben eltérően csak a Penny Market nyilatkozott, miszerint „egy supermarket vagy egy független kisbolt nem tartozik a Penny Market legmeghatározóbb versenytársai közé. Tehát a Penny Marketnek a legjelentősebb versenytársai a diszkont áruházak, illetve az üzleteik közvetlen vonzáskörzetében található hipermarketek”.
- 19) A felek által üzemeltetett boltok franchise rendszerhez tartoznak. Ezért a vizsgáló abban a kérdésben is kérte a kérelmező és a fenti piaci szereplők álláspontját, hogy az egymástól tulajdonosi értelemben független, de azonos franchise rendszerhez tartozó üzletek egymás versenytársainak tekinthetők-e. A kérelmező, valamint a franchise üzemeltetők (Coop, CBA, Reál) egyértelműen amellet foglaltak állást, hogy az azonos franchise-rendszerhez tartozó tagok versenytársak, mivel az üzemeltetőknek az árazás és a választék meghatározása során is van akkora szabadságuk, hogy versenyezni tudjanak egymással. A Reál szerint a láncon belüli versenyt csak a földrajzi távolság korlátozza, mert nem jellemző, hogy egy kis településen több, azonos lánchoz tartozó bolt működjön. A Csemege-Match úgy nyilatkozott, hogy a franchise-láncokba tartozó üzletek között is tapasztalható bizonyos versengés, azonban ez a verseny – figyelemmel a működés és üzleti tevékenység központilag meghatározott elemeire, pl. az egyeztetett promóciós gyakorlatra – kisebb intenzitású, mint a többi versenytárs üzletek között. Egyedül a Spar vélte úgy, hogy a franchise rendszerhez tartozó üzletek nem tekintendők egymás versenytársainak, azonban álláspontjához nem fűzött indoklást.

Forgalmi részesedések

- 20) Azokon a nagyobb településeken (illetve az azok vonzáskörzetét jelentő kistérségekben), ahol a Pekó-csoport és az Integrál Kft. is üzemeltet boltokat, az 1. táblázat szerinti hálózatok túlnyomó többsége jelen van üzleteivel. A Pekó-csoport és az Integrál Kft. részesedését az egyes települések és kistérségek 2011. évi napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi forgalmából a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

A Pekó-csoport és az Integrál Kft. részesedése a 2011. évi

napi fogyasztási cikk kiskereskedelmi forgalomból (%-ban)

Földrajzi terület	Pekó-csoport	Integrál	Együtt
Zalaegerszeg település	5-10	5-10	10-15
Zalaegerszegi kistérség	5-10	5-10	10-15
Keszthely település	0-5	0-5	0-5
Keszthelyi kistérség	0-5	0-5	0-5
Nagyatád település	0-5	0-5	5-10
Nagyatádi kistérség	0-5	0-5	5-10
Lenti település	0-5	5-10	10-15
Lenti kistérség	5-10	5-10	10-15
Fonyód település	0-5	0-5	0-5
Fonyódi kistérség	0-5	0-5	0-5
Letenye és környéke	0-5	5-10	5-10

Megjegyzés: A független kisboltok forgalma nélkül. A pontos értékek üzleti titoknak minősülnek.

- 21) A két vállalkozás-csoport fenti 2011. évi forgalmi részesedései a 2009. és 2010. évi részesedésekhez képest (Fonyód és a Fonyódi kistérség kivételével) alacsonyabbak. A két év alatti csökkenés mértéke településenként, illetve kistérségenként eltérően 1-5 százalékpont közötti.
- 22) A 2. táblázat szerinti földrajzi területeken összességében a Pekó-csoport 17, az Integrál Kft. pedig 14 bolttal rendelkezik. Ezek túlnyomó többsége (13, illetve 10 bolt) a 2. táblázatban külön is nevesített településeken található. Ezen boltoknak az egyes településeken belüli elhelyezkedése az alábbiak szerint alakul:
- a) Zalaegerszegen belül három városrészben helyezkednek el egymás közelében a felek boltjai:
 - a belváros északkeleti részén (Zala Plaza környéke) három Pekó-csoport és két Integrál bolt mellett egy Match, egy Spar, egy Aldi, egy CBA és egy Reál is található egy 500 méter sugarú körben;
 - a belváros északnyugati részén egy-egy Pekó-csoport és Integrál bolt közvetlen közelében egy-egy Penny Market, Coop és Spar található;
 - az ettől délre elhelyezkedő landorhegyi lakótelep környékén kicsit nagyobb távolságokra két Pekó-csoport, egy Integrál bolt, egy Lidl, két Spar, és egy Reál van;
 - b) Keszthelyen a felek egy-egy boltot üzemeltetnek, melyek 1,2 km-re vannak egymástól, a környéken négy CBA, három Coop, két Reál, két Match, és egy Spar található;
 - c) Nagyatádon a felek szintén egy-egy boltot üzemeltetnek, melyek 800 méterre vannak egymástól, az Integrál közvetlen közelében további három Coop van, a Pekó-csoport üzletéhez közel pedig egy Spar;
 - d) Lentiben a felek két-két boltja egymás közvetlen közelében található, de a kisméretű településen egy Reál, egy Coop, egy Spar és egy Penny Market is néhány száz méterre található;
 - e) Fonyódon a felek boltjai kb. 1 km-re vannak egymástól, közvetlen környezetükben nincs más bolt, a Spar, a Lidl és a Reál kb. 1,5-2 km-re található.
 - f) Letenye esetében csak a település 5-10 km-es környezetét is figyelembe véve azonosítható átfedés a felek boltjai között, ennél fogva a Letenyén illetve Becsehelyen található versenytársak lényegesen közelebb vannak a felek boltjaihoz, mint azok egymáshoz.

- 23) A 2. táblázat szerinti kistérségek közül – a kistérségi központon kívül – csak a Zalaegerszegi és a Lenti kistérségben van mindkét vállalkozás-csoportnak boltja, azonban
- a Zalaegerszegi kistérségben Gellénháza (ahol a Pekó-csoportnak van boltja) Zalalövőtől és Baktól (ahol az Integrál Kft. van jelen) 30, illetve 15 km távolságban van;
 - a Lenti kistérségben pedig Lovászi (Pekó-csoport) és Nova (Integrál Kft.) között a távolság 20 km.

IV.

Az érintett vállalkozás-csoportok napi fogyasztási cikk nagykereskedelmi tevékenysége

- 24) A napi fogyasztási cikkek esetében a kiskereskedők áruval történő ellátása a piaci szereplők nyilatkozatai és a Gazdasági Versenyhivatal megbízásából a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet (MKI GVI) által elkészített tanulmány¹ alapján alapvetően háromféleképpen zajlik attól függően, hogy tulajdonosi-üzemeltetési szempontból milyen vállalkozásról van szó.
- a) A tulajdonosi láncokra (Tesco, Lidl, Aldi, Penny Market, Spar, Csemege-Match) jellemző a központosított beszerzés, melynek következtében az egyes üzletek csak a központi raktárakból rendelhetnek, és a központi raktárak is kizárólag a lánchoz tartozó boltokat szolgálják ki. Ebből adódóan ezek a kiskereskedők nem a nagykereskedőktől, hanem közvetlenül a beszállítóktól (termelők, gyártók, hazai forgalmazók) jutnak áruhoz.
 - b) A franchise láncokhoz (CBA, Coop, Reál) tartozó boltok (beleértve az általuk működtetett szupermarketeket) ellátása részben a franchise átadó szervezetek országos és regionális központjain keresztül történik, részben pedig az egyes boltok üzemeltetői által közvetlenül kötött helyi szerződések révén, melyek elsősorban a gyorsan romló termékekre (zöldség-gyümölcs, pékáru) vonatkoznak. Ennélfogva az üzletek legalább ez utóbbi termékkört vásárolhatják nagykereskedőktől. A franchise rendszerből való kilépéssel (másikba való átlépéssel) pedig a tulajdonos a teljes választék beszerzését átviheti egy vagy több másik nagykereskedőhöz.
 - c) A független boltok szabadon szerződhetnek valamennyi nagykereskedővel, köztük az egyes franchise átadókhöz köthető regionális központokkal is, (mivel azok szabadon kiszolgálhatnak bármilyen boltot), illetve a csak egyes termékköröket forgalmazó nagykereskedőkkel is.
- 25) Az eljárásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport franchise rendszerekhez köthető regionális központot üzemeltet, melyből a saját üzemeltetésű, illetve a franchise rendszerhez tartozó más boltokon kívül független boltokat, vagy akár más franchise lánchoz tartozó boltokat is ellát.
- 26) Az élelmiszer nagykereskedelem jellemzően több megyét felölelő regionális beszerzési területeken zajlik. A franchise rendszerben működő kiskereskedelmi láncok (Coop, CBA, Reál) is jellemzően ekkora területeket szolgálnak ki egy-egy nagykereskedővel, melyek kb. 70-100 km-es távolságban szolgálják ki a boltokat.

¹ Nagyméretű kiskereskedelmi láncok és beszállítóik kapcsolata (2007):
(http://www.gvh.hu/gvh/alpha?do=2&st=1&pg=58&m5_doc=4886&m92_act=2)

- 27) A Pekó-csoport Dunántúlon lévő két nagykereskedelmi telephelye Pécssett illetve Veszprémben található. Pécsről a Dél-Dunántúli régió vevőpartnerei, Veszprémből a Közép-Dunántúli régió, és a Zala megyei vevők kerülnek ellátásra. Az Integrál Kft. a CBA Zala és Vas megyei régiós központja. Két nagykereskedelmi raktára van Zalaegerszezen. Az ellátott üzletek többsége Zala és Vas megyében található, de vannak üzletek Somogy megyében, és egy üzlet Győr-Moson-Sopron megyében is. Megyei szinten tehát a Nyugat- és a Dél-Dunántúli régiókhoz tartozó Zala és Somogy megyékben végez a Pekó-csoport és az Integrál Kft. is nagykereskedelmi tevékenységet.
- 28) A Pekó-csoport és az Integrál Kft. együttes részesedése a franchise láncokhoz tartozó és a független boltok részére történő nagykereskedelmi értékesítésből
- a Dél- és Nyugat Dunántúli régió egészét tekintve 5 százalék alatti, melyen belül
 - Somogy és Zala megyében sem haladta meg a 10 százaléket.

V.

Engedélykérési kötelezettség

- 29) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több, tőle független másik vállalkozás felett.
- 30) A Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel rendelkezik.
- 31) A Versenytanács következetes gyakorlata értelmében (ld. a Versenytanács Elvi Jelentőségű Döntései 2011: 23.23., 23.24. és 23.26. pontjait) – összhangban a Tanács vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendeletében foglaltakkal – az összefonódások ellenőrzésének célja a piaci struktúrára gyakorolt tartós változások nyomon követése. Ennél fogva közömbös, hogy az irányítást milyen konstrukcióban (mennyi lépcsőben, hány jogügylet révén) szereztek meg, feltéve, hogy a végeredmény végül egyetlen összefonódást alapoz meg. Ehhez az eljáró versenytanács állapítja meg – összhangban a Bizottság gyakorlatával² – meg kell határozni az ügyletek mögötti valós gazdasági célt. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a különböző ügyletek egyetlen összefonódást valósíthatnak meg, ha azok egymással oly módon függenek össze, hogy az egyik ügyletre a másik nélkül nem került volna sor. Egyetlen összefonódás állhat fenn tehát, ha ugyanaz(ok) a vásárló(k) az irányítást több, de időben jelentősen nem eltérő, ugyanakkor egymást feltételező jogügylettel szerzi(k) meg függetlenül attól, hogy az ügyletek önállóan irányításszerzésnek minősülnek-e, illetve hogy az eladók egyazon vállalkozás-csoportba tartoznak-e. (ld. Vj-59/2012 és Vj-88/2012) Az egymással összefüggő irányításszerzések egy eljárásban való elbírálása mellett szóló további érv, hogy az irányítás alá kerülő vállalkozások a másik irányításszerzés(ek) szempontjából kölcsönösen közvetett résztvevőnek minősülnek, így a tranzakciók egyidejűsége folytán nem lehetne eldönteni, melyik irányításszerzés értékelését kell először elvégezni [lásd: Vj-37/2003. sz. határozat 28) pont].

² Lsd. A Bizottság közleménye a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet szerinti egységes jogalkalmazásról (2008/C 95/01)

- 32) Jelen esetben a kérelmezett tranzakció valós gazdasági tartalma, célja az Integrál-M Kft. napi fogyasztási cikk nagy- és kiskereskedelmi tevékenységének megszerzése, melyhez szorosan kapcsolódik és a felek szándéka szerint is szükséges a MÁBA Kft. tulajdonában álló ingatlanok megszerzése. Ennek érdekében a COPE Zrt. ugyan két vállalkozás felett, de ugyanazon napon kötött szerződés révén szerez irányítást, így a fentiek alapján a kérelmezett tranzakciók egy eljárásban bírálendók el. Az előzőek alapján az Integrál Kft. és a MÁBA Kft. üzletrészei 100-100 százalékanak a COPE Zrt. által történő megszerzése – mint két, tőle független vállalkozás feletti irányítás megszerzése – vállalkozások összefonódásának minősül.
- 33) A Tpvt. 24. § (1) bekezdés szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozás-csoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.
- 34) A jelen esetben az összefonódással érintett vállalkozás-csoportok a COPE Zrt., az Integrál Kft. és a MÁBA Kft. együttes 2011. évi nettó árbevétele meghaladta a tizenöt milliárd forintot, és ezen belül kettő (Pekó-csoport és Integrál Kft.) az ötszázmillió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyre van szükség.

VI.

Az összefonódás értékelése

- 35) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja (lásd: a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének módosított 3/2009. számú Közleménye [a továbbiakban: Közlemény] 12. pontját).
- 36) A Tpvt. 30. §-ának (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 37) A Tpvt. 14. §-a értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy

b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 38) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Ténylegesen azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 35) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.

Horizontális hatás

- 39) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő legalább két vállalkozás-csoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van.
- 40) Ilyen jellegű tevékenysége az összefonódással érintett vállalkozás-csoportok közül a Pekó-csoportnak és az Integrál Kft-nek:
- a napi fogyasztási cikkek kiskereskedelme (a továbbiakban: kiskereskedelem); valamint
 - a napi fogyasztási cikkek nagykereskedelme (a továbbiakban: nagykereskedelem).

Kiskereskedelem

- 41) A Versenytanács korábbi gyakorlatában (Vj-125/2009., Vj-67/2010., Vj-86/2010., Vj-108/2010.) a kiskereskedelmet – üzletcsoporttól függetlenül – egységes érintett árupiacnak tekintette. A közelmúltban lefolytatott Vj-59/2012. és Vj-95/2012. számú ügyekben hozott határozataiban azonban vizsgálандónak ítélte azt a körülményt, hogy a hipermarketek forgalmi jellemzői eltéréseket mutatnak a többi üzletcsoporthoz képest [lásd 17) pont]. Ezen ügyekben azonban nem vált szükségessé az érintett árupiacok pontos meghatározása, mert az adott összefonódások engedélyezhetőségét az nem érintette.
- 42) A jelen (a Közlemény szerinti összetett) eljárásban a vizsgáló – a kiskereskedelmi piac szereplőinek véleményét is kikérve – részletesen vizsgálta az üzletcsoportok közötti helyettesíthetőséget meghatározó körülményeket. Az egyes üzletcsoportok főbb értékesítési jellemzői (lásd: 1. táblázat) és a megkeresett piaci szereplők véleménye [lásd 18)-19) pontok] alapján az eljáró versenytanács az alábbi főbb következtetésekre jutott:
- a) Az 1. táblázat szerinti üzletcsoportok közül az ABC-k, a szupermarketek és a diszkontok azonos árupiacokhoz tartoznak (ebben a tekintetben tehát az eljáró versenytanács megerősíti a Versenytanács eddigi gyakorlatát).
 - b) A fenti három üzletcsoportnak főszabályként helyettesítői a hipermarketek is, főbb értékesítési jellemzőik (választék, árazás, nyitva tartás) általában előnyösebbek azokénál (az ellenkező irányú helyettesíthetőséget az eljáró versenytanács jelen eljárásban sem értékelte, mert a felek boltjai között nincsenek hipermarketek). Az előzőeket az eljáró versenytanács azért tekinti „csak” főszabálynak, mert elvileg nem zárható ki, hogy lehetnek olyan speciális esetek, amikor a hipermarket városszéli elhelyezkedése korlátozhatja a helyettesítést. Ez azonban csak esetről-esetre ítéltető meg.
 - c) A független kisboltok több tekintetben is kedvezőtlenebb értékesítési jellemzőkkel (mindenekelőtt: szűkebb áruválaszték, magasabb árak) rendelkeznek az ABC-éknél, a szupermarketeknél és a diszkontoknál is, ami

korlátozhatja a helyettesíthetőséget. Ennek értékelését azonban az eljáró versenytanács szintén szükségtelennek ítélte, mert (azon túlmenően, hogy a felek ilyen boltokkal nem rendelkeznek) a kérelem elbírálása szempontjából releváns piaci részesedési adatok ezen boltok forgalmának figyelmen kívül hagyásával sem adtak alapot versenyaggályokra [lásd: 46) pont].

- d) Az azonos franchise rendszerhez tartozó (de nem azonos tulajdonban lévő) üzletek egymás versenytársainak minősülhetnek, figyelemmel elsősorban az árazás és részben a választék tekintetében meglévő önálló döntési jogukra [lásd: 14.b) és 19) pontok].
- 43) A kiskereskedelmi vásárlás jellegéből adódóan az érintett földrajzi piac nem országos, hanem helyi jellegű. A Versenytanács legutóbbi határozataiban (Vj-125/2009., Vj-67/2010., Vj-86/2010., Vj-108/2010., Vj-59/2012., Vj-95/2012.) utalt ugyan az egyes településeknél szélesebb (kistérségi szintű) földrajzi piac meghatározásának elvi lehetőségére, az egyes konkrét ügyekben azonban ennek részletesebb vizsgálatára nem került sor, mivel annak az engedélyezhetőség szempontjából nem volt jelentősége.
- 44) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint egy-egy településnél szélesebb földrajzi piac meghatározás szükségessége csak akkor vetődhet fel, ha vannak olyan egymáshoz közeli települések, amelyek közül az egyik az összefonódás az egyik résztvevőjének, a másikon pedig az összefonódás másik résztvevőjének van(nak) boltja(i). Két település közötti csekély (5-10 km alatti) távolság esetén ugyanis az egyik település lakói, mint fogyasztók számára a másik település boltjában történő vásárlás nem feltétlenül jelent számottevően kedvezőtlenebb feltételekkel történő vásárlást [Tpvt. 14. § (3) bekezdés a) pont]. Ilyen esetben azonban nem feltétlenül csak a két közeli település alkotja a földrajzi piacot. Mindkét településhez képest lehetnek ugyanis további „közeli” települések, és így egy fajta földrajzi lánchelyettesítés révén az érintett földrajzi piac tovább bővíülhet.
- 45) A fentiek részletes vizsgálatát azonban az eljáró versenytanács a jelen eljárásban sem tartotta szükségesnek. Azon települések közötti távolság ugyanis, melyek egyikében a Pekó-csoportnak, a másikon pedig az Integrál Kft.-nek van boltja, minden esetben eléri vagy meghaladja a 15 km-t [lásd 23) pont].
- 46) Mindezek alapján az eljáró versenytanács érintett földrajzi piacként először azon településeket vizsgálta, amelyeken mindkét vállalkozás-csoport üzemeltet boltokat. Az eljáró versenytanács a 42. a)-c) pontokra figyelemmel ezeknek a településeknek a (független kisboltok forgalma nélkül számított) kiskereskedelmi forgalmait tekintette érintett piaci forgalomnak. Ezen forgalmakból a Pekó-csoport és az Integrál Kft. együttes részesedése egyik település esetében sem éri el a 15 százalékot, vagyis érezhetően alatta marad annak a mértéknek (20 százalék), amely felett a Közlemény szerint felmerülhetnek káros horizontális hatások. Az eljáró versenytanács megvizsgálta ugyanakkor az ügyfelek által üzemeltetett boltok – mint azonos üzlettípusba tartozó, ekként egymásra esetlegesen valamivel erősebb versenynyomást kifejtő egységek – versenyviszonyait is. A 22) pontban részletesen kifejtettek alapján az eljáró versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy az üzletek egymáshoz képesti elhelyezkedése, a hasonló jellegű és a távolabbi helyettesítési alternatívát jelentő kiskereskedelmi üzletek jelenléte, számossága okán egyik településen sem várható káros horizontális hatások.

- 47) Az eljáró versenytanács emellett az egyes kistérségek – mint lehetséges tágabb földrajzi piacok [részletesen lásd: Vj-59/2012. számú határozat 33) pontja] – piaci részesedési viszonyait is elemezte, amelyek tekintetében megállapította, hogy a felek együttes részesedése egyik kistérségben sem haladja meg a 15 százalékot, így egy esetleges kistérségi szintű földrajzi piac meghatározás esetén sem mutatkoznának a kiskereskedelem tekintetében káros horizontális hatások.
- 48) A nagyobb kiterjedésű települések (az adott esetben elsősorban Zalaegerszeg tekinthető ilyennek) esetében az sem zárható ki, hogy azok a kiskereskedelem tekintetében több földrajzi piacra oszthatók. A Pekó-csoport és az Integrál Kft. boltjainak Zalaegerszegen (továbbá a többi érintett településen) belüli elhelyezkedése, valamint a versenytársak boltjainak azokhoz képesti távolsága és számossága [lásd 22) pont] alapján azonban ennek részletes vizsgálatát szükségtelennek tartotta az eljáró versenytanács.

Nagykereskedelem

- 49) A nagykereskedelmi tevékenység esetében lényeges körülmény, hogy a kiskereskedelmi forgalom nagyobbik hányadát adó tulajdonosi láncok a nagykereskedelem kikerülésével közvetlenül a termelőtől (importálótól) szerzik be az árukat, mely árumennyiség így meg sem jelenik a nagykereskedelemben. Ebből következőleg az eljáró versenytanács abból indult ki, hogy a nagykereskedelem esetében az érintett árupiac csak a franchise láncokhoz tartozó és a független boltok részére történő nagykereskedelmi értékesítést foglalja magába.
- 50) A földrajzi piac a nagykereskedelem tekintetében (figyelembe véve a 70-100 kilométerre kiterjedő szállítási távolságot) nyilvánvalóan legalább több megyére kiterjedő, de a földrajzi lánchelyettesítésre tekintettel az sem zárható ki, hogy az érintett földrajzi piac országos. A földrajzi piac egyértelmű meghatározását azonban az eljáró versenytanács szükségtelennek ítélte, mert a Pekó-csoport együttes részesedése a 48) pont szerinti árupiacon még a lehetséges legszűkebb földrajzi piacon (közös működési területükön: Zala és Somogy megyében) sem éri el a 10 százalékot, amely mellett nyilvánvalóan nem kell számolni káros horizontális hatásokkal.

Egyéb versenyhatások

- 51) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozások a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek. A jelen összefonódás résztvevői esetében ez formálisan fennáll, mert a kiskereskedő vevője a nagykereskedőnek. Mivel azonban egyik lehetséges érintett piacon sem haladja meg a felek együttes részesedése a Közlemény 15.ii.b. pontja szerinti 25 százalékos küszöbértéket, káros vertikális hatások kialakulása az összefonódás következtében nem valószínűsíthető.
- 52) A portfólió-hatás az összefonódást követően piacon maradó vállalkozás-csoport által gyártott, vagy forgalmazott áruk körének bővüléséből adódik, ami a jelen összefonódás esetén nem volt megállapítható.
- 53) Az Integrál Kft. piaci részesedései alapján káros konglomerátum hatással sem kell számolni.

A döntés

- 54) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpvt. 71. § (2) bekezdés alapján tett vizsgálói indítvánnyal – az összefonódást engedélyezte.

VII.

Eljárási kérdések

- 55) A GVH hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 56) Az eljáró versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 57) Az eljáró versenytanács, figyelemmel a Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontjának alkalmazhatóságára, nem alkalmazta a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontja szerinti egyszerűsített döntést. [lásd. Vj-24/2012 számú határozat 54.b) pont]
- 58) A kérelmezők a Tpvt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat a kérelem benyújtásával egyidőben, továbbá az eljáró versenytanács Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról szóló Tpvt. 63. § (4) bekezdése szerinti döntését követően a Tpvt. 62. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően kiegészített igazgatási szolgáltatási díjat pedig a Tpvt. 62. § (3) bekezdés szerinti határidőben lerótták.
- 59) Az ügyintézési határidő a Tpvt. 63. § (3) és (5) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályaitól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (1) bekezdésének c) pontja alapján 2013. február 1-je.
- 60) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. január 14.

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
előadó versenytanácstagként eljárva

Dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.
versenytanácstag

Váczi Nóra s.k.
versenytanácstag